



# บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะกรรมการกำกับการศึกษา บริเวณพื้นที่ถนนราชดำเนิน โทร 1511

ที่ สปผ.

/2553

วันที่

มิถุนายน 2553

เรื่อง สรุปการประชุมคณะกรรมการศึกษาธิการศึกษานโยบายการอนุรักษ์กรุงรัตนโกสินทร์ฯ วันที่ 24 มิถุนายน 2553

เรียน รศช.-ชาฎวิทยุฯ ผ่าน ทปช.-สมชายฯ และ ผอ.สปผ.

ตามที่ กระทบได้รับมอบหมายให้เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการศึกษาธิการศึกษานโยบายการอนุรักษ์กรุงรัตนโกสินทร์และเกาะรัตนโกสินทร์ เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2553 เวลา 13.30-16.00 น. ณ ห้องประชุมคณะกรรมการหมายเลข 310 ชั้น 3 อาคารรัฐสภา 2 นั้น

ในการนี้ กระทบใคร่ขอสรุปสาระสำคัญของการประชุม ดังต่อไปนี้

## 1. ข้อเท็จจริง

1.1 ประธานฯ (หม่อมราชวงศ์ปรียานันทนา รังสิต) แจ้งให้ที่ประชุมทราบถึงเรื่องที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ส่งมติของคณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์และเมืองเก่าที่เห็นชอบในการตั้งสถานีรถไฟใต้ดิน บริเวณโรงเรียนวัดราชบพิตร เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการศึกษาธิการศึกษานโยบายการอนุรักษ์กรุงรัตนโกสินทร์และเกาะรัตนโกสินทร์ ต่อไป

1.2 ที่ประชุมให้การรับรองบันทึกการประชุมครั้งที่ผ่านมา

1.3 เรื่องเพื่อพิจารณา

1.3.1 การติดตามความก้าวหน้าแผนปรับปรุงทางกายภาพของท้องสนามหลวง สรุปได้ว่า

(1) กรุงเทพมหานคร ได้ดำเนินการห้ามจอดรถในพื้นที่ท้องสนามหลวง โดยให้นำรถนักท่องเที่ยวไปจอดในพื้นที่ที่จัดไว้ 5 บริเวณ และคอยเวียนนำรถมารับนักท่องเที่ยวกลับไป นอกจากนี้ ยังมีการนำนกพิราบบางส่วนออกจากพื้นที่แล้ว และมีการลงทะเบียนคนเร่ร่อน โดยสมัครใจจากเดิมที่เคยอาศัยที่สนามหลวงให้ไปพักในพื้นที่ของการรถไฟฯ บริเวณตลิ่งชัน โดยมีการฝึกอาชีพให้ด้วย ในส่วนของผู้ค้าได้จัดพื้นที่ให้ค้าขายบริเวณริมคลองหลอดตลอดแนว

(2) กรุงเทพมหานครจะลงนามในบันทึกความร่วมมือ (MOU) กับกองพลพัฒนาที่ 1 ในวันที่ 30 มิถุนายน 2553 เพื่อดำเนินการปรับปรุงท้องสนามหลวงอย่างเต็มรูปแบบ อย่างไรก็ตามการดำเนินการปรับปรุงทางกายภาพ สามารถปรับปรุงแบบเดิมที่มีอยู่ให้เป็นไปตามคำแนะนำของคณะกรรมการวิชาการ กรมศิลปากร ได้หากมีข้อเสนอแนะให้ปรับเปลี่ยนแบบให้เหมาะสม

## (3) ความเห็นของที่ประชุม

1) บทบาทของห้องสนามหลวงถือได้ว่าเป็นปอดของกรุงรัตนโกสินทร์ ดังนั้นไม่ควรมียรถเข้าไปใช้พื้นที่มากเกินไปจนสามารถเล่นกีฬาได้ การจัดกิจกรรมเทิดพระเกียรติ ในระยะเวลาที่เหมาะสม สามารถดำเนินการได้ แต่ไม่ควรใช้เป็นที่ชุมนุมทางการเมือง

2) ควรประชุมชี้แจงกับผู้ที่มีบทบาทจัดงานสำคัญๆ เช่น งานวันปีใหม่ งานวันสงกรานต์ งานวันวิสาขบูชา งาน 5 ธันวาคมมหามงคล ซึ่งเดิมเคยจัดบริเวณห้องสนามหลวง เพื่อให้ความรู้ถึงความสำคัญของห้องสนามหลวง ทั้งทางด้านรัฐพิธี พระราชพิธีและงานสำคัญของรัฐบาลเท่านั้น ดังนั้นเพื่อให้ทุกฝ่ายเตรียมการหาสถานที่จัดงานแห่งใหม่อย่างเหมาะสม เพื่อรักษาห้องสนามหลวงหลังจากปรับปรุงทางกายภาพแล้วเสร็จจะได้คงสภาพความสวยงามได้อย่างยั่งยืน

3) ควรกำหนดมาตรการบางประการ เพื่อบรรเทาภาระของห้องสนามหลวง เช่น กำหนดเวลาปิดห้องสนามหลวงที่แน่นอนในแต่ละวัน กำหนดระยะเวลาห้ามรถ ขสมก. จอดในเวลาใดเวลาหนึ่งเพื่อไม่ให้คนเข้าไปในพื้นที่ห้องสนามหลวงในเวลาที่กำหนด

## (4) มติที่ประชุม

รับทราบความก้าวหน้าแผนปรับปรุงทางกายภาพของห้องสนามหลวงและให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำความเห็นที่ประชุมไปพิจารณาดำเนินการด้วย

## 1.3.2 การจัดสัมมนาเรื่อง “แนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาเชิงอนุรักษ์ห้องสนามหลวง”

ที่ประชุมกำหนดจะจัดสัมมนาในวันศุกร์ที่ 10 กันยายน 2553 ณ อาคารรัฐสภา 2

1.4 เรื่องอื่นๆ : แนวทางพัฒนาพื้นที่ย่านประวัติศาสตร์ถนนราชดำเนิน พ.ศ. 2554-2556 ภายใต้โครงการศึกษา วิเคราะห์ เสนอแนะแนวทางการรักษาฟื้นฟูและพัฒนาย่านประวัติศาสตร์บริเวณพื้นที่ถนนราชดำเนิน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

ประธานฯ ขอให้ผู้แทน สศช. (นายสุชเกษม วงศ์สุบรรณ) สรุปผลการประชุมระดมความคิดเห็นภาคีพัฒนาต่างๆ ในเรื่องแนวทางพัฒนาพื้นที่ย่านประวัติศาสตร์ถนนราชดำเนิน พ.ศ. 2554-2556 ซึ่งประชุมไปเมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2553 ณ สศช. สรุปได้ว่า

1.4.1 สศช. อยู่ระหว่างดำเนินโครงการฯ ซึ่งมีพื้นที่ดำเนินการตั้งแต่พื้นที่ด้านหลังอาคารราชดำเนินกลางทั้งสองฝั่งและพื้นที่ชุมชนคลองหลอดเหนือ รวมประมาณ 1,049 ไร่ มีระยะเวลาดำเนินการตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2552 – สิงหาคม 2553 (ดำเนินการมาแล้ว 10 เดือน) ในระยะเวลาที่ผ่านมาได้สร้างกระบวนการพูดคุยปรึกษาหารือกับชุมชนที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับสำนักงานเขตพระนคร จำนวน 10 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนตรอกเขียนนิวาสน์-ตรอกไก่แจ้ ชุมชนมัสยิดจักรพงษ์ ชุมชนมัสยิดบ้านตึกดิน ชุมชนวัดเทพธิดาราม ชุมชนตรอกศิลป์-ตรอกตึกดิน ชุมชนหลังวัดราชนัดดา ชุมชนวังกรมพระสมมตอมรพันธ์ ชุมชนโบสถ์พราหมณ์

และชุมชนแพ่งภูธร ซึ่งโครงการฯ ได้รับทราบความคิด ความปรารถนาของชุมชน ศักยภาพของชุมชน รวมทั้ง ข้อมูลในการที่จะสร้างสรรค์ชุมชนให้น่าอยู่อย่างหลากหลาย และได้จัดทำ “แนวทางการพัฒนาพื้นที่ ย่านประวัติศาสตร์ถนนราชดำเนิน พ.ศ. 2554-2556” เพื่อให้ที่ประชุมได้พิจารณา

1.4.2 ที่ประชุมเมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2553 ให้ความเห็นชอบแนวทางการพัฒนาพื้นที่ ย่านประวัติศาสตร์ถนนราชดำเนิน พ.ศ. 2554-2556 ซึ่งประกอบด้วย 2 แผนงานหลัก ได้แก่

(1) แผนงานพัฒนาชุมชนย่านประวัติศาสตร์ ประกอบด้วย โครงการปรับปรุงการระบายน้ำ โครงการป้องกันอัคคีภัย โครงการจัดเก็บสายไฟและสายสัญญาณ โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ที่โล่งว่าง โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ทางสัญจรและองค์ประกอบทัศนียภาพเมือง โครงการปรับปรุงและอนุรักษ์สถาปัตยกรรมในชุมชน โครงการส่งเสริมกิจกรรมทางเศรษฐกิจในชุมชนและโครงการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

(2) แผนงานพัฒนาพื้นที่โดยรอบชุมชนให้เอื้อต่อการเป็นประตูสู่กรุงรัตนโกสินทร์ ประกอบด้วย โครงการปรับปรุงพื้นที่ถนนจักรพงษ์ ถนนสิบลำห้าง ถนนมหาไชย ถนนอัษฎางค์และถนนเจ้าฟ้า โครงการปรับปรุงท่าเรือผ่านฟ้าลีลาศ โครงการปรับปรุงและพัฒนาคลองคูเมืองเดิมและพื้นที่ริมคลอง โครงการปรับปรุงทางเดินริมแม่น้ำเจ้าพระยา โครงการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน โครงการจัดงานแสดงศิลปวัฒนธรรมของย่าน และชุมชนหมุนเวียนตลอดปี โครงการเพิ่มองค์ความรู้ให้แก่ชุมชน โครงการวางแผนและจัดการพื้นที่เพื่อรักษาความปลอดภัยตามทางสัญจรและริมคลอง และโครงการฟื้นฟูวัฒนธรรมและประเพณีดั้งเดิม

1.4.3 ความเห็นเพิ่มเติมจากการประชุมเมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2553 ได้แก่

(1) ชุมชนบวรรังษีอยากให้มีการดำเนินการเรื่องสิทธิการเช่าพื้นที่ของชุมชนบวรรังษี ประมาณ 420 ครัวเรือน ให้สำเร็จลุล่วงไปอย่างโปร่งใส ซึ่งจะเป็นพื้นฐานที่ดีในการที่จะคิดค้นการพัฒนาพื้นที่แถบวัดบวรนิเวศวรวิหารต่อไป

(2) อยากจัดสร้างเป็นเสาชิงช้าในบริเวณวงเวียนหน้าวัดบวรนิเวศวรวิหาร และมีกิจกรรมการปั่นเสาชิงช้าในวันสำคัญๆ เป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยชุมชนพร้อมร่วมสมทบงบประมาณก่อสร้าง

(3) ให้ความสำคัญต่อการเพิ่มบทบาทคลอง เน้นการพัฒนาให้ครบวงจรการท่องเที่ยว โดยพิจารณาจากคลองบางลำพู วัดสังเวชไปออกท่าเรือตรงสะพานผ่านฟ้าลีลาศหรือแถวป้อมมหากาฬ มาเชื่อมกับคลองหลอดวัดราชินีด้านหน้าหลังศาลาว่าการ กทม.

(4) ให้พิจารณาประเด็นการบริหารจัดการพื้นที่ย่านประวัติศาสตร์บริเวณถนนราชดำเนินอย่างจริงจัง และก่อให้เกิดประสิทธิภาพ เนื่องจากปัจจุบันมีการใช้ประโยชน์จากพื้นที่อย่างมากและไม่เป็นระเบียบ เช่น รถเข็น แผงล้อเตอะ และขาดหน่วยงานเจ้าภาพหลักที่จะทำภารกิจนี้ ทั้งนี้ ควรให้บทบาทกับภาคประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการพื้นที่ย่านนี้เพิ่มมากขึ้น ควรมีการจัดทำแผนงาน

บริหารจัดการ พื้นฟูและพัฒนาพื้นที่ มีการจัดตั้งคณะทำงานที่มีผู้แทนจากภาคส่วนต่างๆ เข้ามาร่วมกันดูแล มีการทำประชาสัมพันธ์เชิงการตลาดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชม จะทำให้แก้ปัญหาภาวะเศรษฐกิจซบเซา ได้ระดับหนึ่ง

(5) ขอให้คณะที่ปรึกษาโครงการ ได้ลงพื้นที่เก็บข้อมูลย่านถนนข้าวสารและจัดทำเป็น ข้อเสนอการฟื้นฟูพัฒนาย่านดังกล่าวให้เป็นรูปธรรม เนื่องจากปัจจุบันขาดการจัดระเบียบ มีรถเข็นเข้ามา ขยายของจำนวนมาก จนไม่มีทางเดิน การจอดรถสาธารณะและมอเตอร์ไซด์บริเวณทางเข้าถนนข้าวสารด้าน วัดชนะสงคราม ไม่เป็นระเบียบ การสัญจรไปมาไม่สะดวก

#### 1.4.4 คณะอนุกรรมการมีความเห็นดังต่อไปนี้

(1) เห็นด้วยกับการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนแล้วจึงพัฒนาเป็นแผนงาน โครงการขึ้นมาเพื่อสร้างชุมชนให้น่าอยู่ ซึ่งในกระบวนการประชุมควรเชิญสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร และ สมาชิกสภาเขตกรุงเทพมหานครเข้าร่วมประชุมเพื่อรับรู้ความต้องการของประชาชนในพื้นที่ด้วยการดำเนินการดังกล่าวอาจเชื่อมโยงไปถึงการจัดงบประมาณมาสนับสนุนการดำเนินงานอย่างเป็นทางการอื่น

(2) หากมีการผลักดันแนวทางพัฒนาพื้นที่ย่านประวัติศาสตร์ถนนราชดำเนิน พ.ศ. 2554 – 2556 อย่างจริงจัง จะทำให้พื้นที่โครงการซึ่งอยู่ในกรุงรัตนโกสินทร์มีความน่าอยู่มากขึ้น

(3) คณะอนุกรรมการขอให้ สศช. จัดโปรแกรมศึกษาดูงานโครงการศึกษา วิเคราะห์ เสนอแนะแนวทางการรักษา พื้นฟูและพัฒนาย่านประวัติศาสตร์บริเวณพื้นที่ถนนราชดำเนิน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ให้กับคณะอนุกรรมการทั้งคณะได้เยี่ยมชมโครงการด้วย และในคราวที่โครงการจะจัด สัมมนาเผยแพร่ข้อค้นพบของโครงการในช่วงปลายเดือนสิงหาคม 2553 คณะอนุกรรมการขอเข้าร่วม สัมมนาด้วย

1.4.5 มติที่ประชุม : คณะอนุกรรมการฯ รับทราบผลการประชุมเรื่อง “แนวทางพัฒนาพื้นที่ ย่านประวัติศาสตร์ถนนราชดำเนิน พ.ศ. 2554-2556” และให้นำความเห็นของที่ประชุมคณะอนุกรรมการ ไปพิจารณาดำเนินการด้วย

## 2. การดำเนินงานของฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการกำกับฯ

เพื่อตอบสนองคำขอศึกษาดูงานโครงการฯ ของคณะอนุกรรมการศึกษานโยบายการอนุรักษ์กรุงรัตนโกสินทร์และเกาะรัตนโกสินทร์ ฝ่ายเลขานุการ ได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

2.1 ประสานกับคณะอนุกรรมการฯ กำหนดวันศึกษาดูงานโครงการเป็นวันศุกร์ที่ 6 สิงหาคม 2553 และจะได้จัดส่งกำหนดการศึกษาดูงานให้ต่อไป

2.2 ประสานกับประธานชุมชนในพื้นที่ศึกษาดูงาน และสำนักงานเขตพระนคร เพื่อจัดเตรียมเส้นทาง การเดินชมย่านชุมชนประวัติศาสตร์ถนอมราชดำเนิน ศักยภาพและสภาพปัญหาของพื้นที่โครงการที่ชุมชนมีความปรารถนาจะให้ดำเนินการ การแวะพัก การรับประทานอาหาร การรับส่งคณะ ฯลฯ

2.3 จัดประชุมคณะกรรมการกำกับการศึกษาโครงการฯ เพื่อพิจารณาร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ซึ่งที่ปรึกษาได้ส่งให้กับ สศช. แล้ว พร้อมทั้งพิจารณาร่างกำหนดการศึกษาดูงาน ในวันที่ 13 กรกฎาคม 2553 เวลา 09.30 น. ณ สศช.

### 3. ข้อเสนอเพื่อโปรดพิจารณา

3.1 เพื่อโปรดพิจารณานำเรียนเสนอ รศช.-อาคมฯ เพื่อโปรดทราบผลการประชุมคณะอนุกรรมการศึกษานโยบายการอนุรักษ์กรุงรัตนโกสินทร์และเกาะรัตนโกสินทร์

3.2 เพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบจัดการประชุมคณะกรรมการกำกับการศึกษาโครงการฯ ในวันที่ 13 กรกฎาคม 2553 เวลา 09.30 น. ณ ห้องประชุมสีปนนท์ อาคาร 4 ชั้น 1 สศช. โดยมีระเบียบวาระพิจารณาร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ และร่างกำหนดการศึกษาดูงานให้กับคณะอนุกรรมการศึกษานโยบายการอนุรักษ์กรุงรัตนโกสินทร์ฯ เพื่อฝ่ายเลขานุการจะได้ดำเนินการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาตามข้อ 3.1 และ 3.2 จะเป็นพระคุณยิ่ง

(นายสุขเกษม วงศ์สุบรรณ)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ